

A külföldi megmondja

PUBLICISZTIKA - ELSŐ OLDAL - LXII. évfolyam, 45. szám, 2018. november 9.

Új műfaj erősödött meg az amerikai sajtóban, annak is a liberális részében. Az úságíró rémes dolgokat hall az Orbán-rendszerről, így hát eljön a terepre, hogy saját szemével győződjék meg arról, mennyire igazak a hírek. Akár napokat is eltölt Budapesten, és igyekszik lelkiismeretesen tájékozódni. A helyzetjelentés első szakasza feltűnő párhuzamot mutat azokkal a cikkekkel, amelyek a nyolcvanas években a legvidámabb barakkokról szóltak: az úságíró meghökkenve fedezi föl, hogy ez nem az, amit elképzelt, nincs szadista diktatúra, nem kószálnak halálbrigádok vagy rohamrendőrök az utcákon, nem visznek senkit munkatáborba egy lefülelt rezsimbíráló mondatért, sokaknak kellemes az élet, szép a város, és az egész meglehetősen hasonlít a Nyugatra. (Az a mozzanat a 2018-as leírásokból már hiányzik, hogy nincs élelemhiány, és tele vannak a boltok áruval, mivel a nyolcvanas évekbeli ellenpéldák, Románia vagy Lengyelország átlagos és főleg nagyvárosi életminősége mostanra vagy megközelítette a magyart, vagy jobb annál.) Csak...

Csak hiányzik a politikai szabadság. Orbán és szövetségesei elfoglalták a sajtó túlnyomó részét, és a pártpropaganda eszközévé alázták (Pamela Druckerman, *The New York Times*), és Orbán „szétzúzta a politikai konkurenciát”, felszámolta a politikai versenyt (David Leonhardt, szintén *NYT*). Ez egyfelől beleillik a baljós világtendenciába – mind több országban kerülnek hatalomra a szabadságot korlátozó „populisták” –, másfelől figyelmeztetés Amerikának.